

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Pacis Westphalicæ Publica

Oder Westphälische Friedens-Handlungen und Geschichte

Worinnen enthalten ist, was vom Monath Junio des Jahrs 1648. biß zu dem, im Jahr 1649. völlig erfolgten Schluß und Ende des Universal-Friedens-Congressus zu Oßnabrück und Münster, gehandelt und geschlossen worden

Meiern, Johann Gottfried von

Hannover, 1736

VD18 90103165

§. XIV. Kayserliches schriftliches Project: Schweden finden Luneburgicis wegen der Schaumburgischen Stücke zu wider: Luneburgici extradiren ein abermahliges Project.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53029](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53029)

1647. Hildesienſi Anno Domini 1643. pepigerunt: Sed ut omnis diffidiorum viter oceasio, tollantur prætenſiones, quas dictus Dominus Episcopus ſibi & Capitulo de quibusdam reſervavit. *Quinto*, cum etiam Comites à Schaumburg à Comitibus Wunſtorffienſibus, qui Vaſalli Ducum Brunsvicenſium & Lunaburgienſium fuerunt, non nulla bona eorundem conſenſu jure pignoris acceperint, & Præſeturæ Schaumburgienſi, unde toti Comitatu nomen, incorporarint, poſtea vero Anno Domini 1573. die 10. Aprilis Ericus Dux Br. & Lunaburgienſis, ac Otto Comes à Schaumburg inter ſe pepigerint, ut ea bona apud Comites Schaumburgicos perpetuo permaneat, iis autem de- cedentibus ad Duces Brunov. & Lunaburgienſes revertantur: iſque caſus non ita pridem Ottone ultimo Comitum Schaumburgicorum fatiſ functo evenerit, illa bona omnia & ſingula, prout in prætaſta Transactione nomi- nata ac deſcripta leguntur, dictis Ducibus ſine contradictione reſtituantur. *Sexto*, quod attinet debitum a Friderico Ulrico Duce Brunovicenſi cum Ma- jeſtate Daniæ contractum, & per hunc in pacificatione Lubecenſi Sux Cæ- ſareæ Majeſtati ceſſum, poſtea que Cæſareæ Militiæ Præſecto Comiti Tyllio donatum; Cum moderni Duces Brunovicenſes & Lunaburgienſes ſe ad hoc debitum ſolvendum ob plures rationes teneri negaverint, eaque de re etiam per Legatos Plenipotentiarios Regiæ Majeſtatis Sueciæ inſtanter actum ſit, amore Pacis remiſſio & expunctio totius iſtius debiti dictis Ducibus eorum- que hæredibus vigore harum conceſſa eſt.

Denique cum Duces Brunov. & Lunaburgienſes Cellenſis Lineæ Capi- tulo Ratzeburgienſi pro ſorte viginti millium florenorum annuas penſiones uſque dum pependerit, alternatione vero jam ceſſante, ceſſent quoque an- nuæ illæ penſiones, abolito proſus debito. Si verò Duces Megapolitani utriusque Lineæ deceſſerint, revolvatur Episcopatus Ratzeburgienſis ad Du- ces Brunov. & Lunaburgienſes, Cellenſis & Calenbergienſis Lineæ, idque eo- dem jure, quo eundem Duces Megapolitani vi hujus transactionis poſſede- runt. Ducis etiam Auguſti duobus filiis natu minoribus Antonio Ulrico, & Ferdinando Alberto conferantur duæ primo vacantes Præbendæ in Episco- patu Straſburgienſi. Viciffim iidem Duces Poſtulationibus & Coadjutoriis in ſupra dictos Archi- & Episcopatus Magdeburgienſem, Bremienſem, Hal- berſtadienſem & Ratzeburgienſem pleniffimè renunciant; ita ut quæ circa hos Archi-Episcopatus & Episcopatus ſuperius in hoc Pacificationis Inſtru- mento diſpoſita ſunt, citra ullam eorum contradictionem effectum habere debeant, Capitulis utrobique Cathedralibus & Collegiatis in eo ſtatu per- manſuris, quo ſuperius conventum eſt.

§. XIV.

Kayſerliches
ſchriftliches
Project in
dieſer Sache.

Da nun die Kayſerlichen und Schwedi- ſchen Geſandten über dieſen Braunschwei- giſchen Equivalent-Punct ordentlich conferiren wollten; So ſetzten jene eben- ner geſtalt ein ferners Project darüber auf, wie die Anlage N. I. zeigt, welche ſie de- nen Schweden, und dieſe ſerner denen Lüneburgiſchen Geſandten am 17. Maji zur weitem Erklärung communicirten; Die Schweden approbirten in allen Stücken derer Lüneburgiſchen Geſandten darauf ertheilte Erinnerung, auſſer, daß ſie we-

gen derer Schaumburgischen Stücke nicht in deren Senciments mit eintreten woll- ten, unter dem Vorwand, Heſſen-Caſſel opponire ſich außs äußerſte darwieder, und beſchwehre ſich, daß deſſen Satisfaction ohnehin biſſhero ſo lautlich und ſchlãfferig ſey tractirt, auch faſt allen übrigen Pun- cten nachgeſetzt worden. Die Kayſerliche Geſandten hingegen nahmen hierunter die Parthey des Hauſes Braunschweig-Lüneburg, und verſprach Bollmar außs theuerſte, in der nächſten Conferenz, durch

Die Schweden ſind denen Lüneburgiſchen, wegen der Schaumburgischen Stücke zuwieder.

Die Kayſerlichen hingegen aſſiſtiren ihnen darunter.

1647.
Majus.Übermaßli-
ges Lünebur-
gisches Pro-
ject puncto
Satisfactio-
nis.durch Argumenta contraria die Schwe-
den dissuadire zu convinciren.Lüneburgici verfassten demnach ein
fernereß Gegen-Project sub N. II. und
übergaben es denen Schweden, welche dar-
auf nichts weiter, als was den Punct derSchauenburgischen Stücke betrifft, zu sa-
gen hatten, mit Vermelden, daß sie darun-
ter dem Haus Hessen-Cassel, als einem Al-
liirten, der würcklich die Waffen noch in
Händen führe, nicht absehen könnten, auch
wegen darzu habenden ausdrücklichen Bes-
chels, nicht dürfften.1647.
Majus.

N. I.

Der Kayserlichen Gesandten Project in der Braunschweig-Lüneburgischen
Equipollent-Sache.N. I.
Der Kayserli-
chen Project.

Cum Celsissimi Principes & Duces Brunovicenses & Lunæburgenses
Cellensis & Calenbergensis Linæ, ob Pacem publicam melius faciliusque
stabilendam, cesserint electiis juribus in Archi-Episcopatus Magdeburgen-
sem & Bremensem; itemque Episcopatus Halberstadiensem & Ratzebur-
gensem obtentis, ea conditione, ut Alternativa eisdem cum Catholicis in Epi-
scopatum Osnabrugensem addiceretur Successio, Cæsarea Majestas præsentis
Sacri Romani Imperii statui minimè expedire judicans, ut hac sola de causa
funestum Germaniæ bellum diutius continuaretur, paxque publica impe-
diretur, consentit ac permittit, ut ejusmodi alternativa successio in dicto
Episcopatu Osnabrugensi deinceps inter Catholicos & Augustanæ Confes-
sionis Episcopos, ex Familia tamen Ducum Brunovicensium & Lunæbur-
gensium quam diu eadem duraverit, postulandos locum habere debeat, mo-
dis & conditionibus sequentibus:

Primo omnium: Restituatur dictus Episcopatus totus & integer cum
omnibus suis appertinentiis Secularibus & Ecclesiasticis moderno Domino
Francisco Guilhelmo, ad dies vitæ pleno jure possidendus, juxta Capitula-
tionem cum Capitulo Cathedrali initam ac desuper obtentam a legitima
superiorum potestate Confirmationem & Justitiam.

Secundo: Status Religionis ac cæterus Ecclesiastici, totiusque Cleri,
tam in ipsa urbe Osnabrugensi, quam in reliquis ad hunc Episcopatum
pertinentibus Ditionibus, Oppidis, Villis, Pagis, omnibusque aliis locis ma-
neat & reducatur in eum statum, qui fuit die 1. Januarii Anno 1624. non ob-
stantibus innovationibus ab una vel altera parte interea temporis factis: Ca-
veatque Dominus Episcopus per litteras Reversales Statibus & Subditis
suis, homagio ab ipsis recepto, Jura & Privilegia salva fore, & quæ præter-
ea futuræ Episcopatus administrationi Statuumque & subditorum securi-
tati utrinque necessaria videbuntur.

Tertio: Teneatur idem Dominus Episcopus efficere, ut Domino
Gustavo Gustavi, quondam præsidii Suecici in dicta Civitate Osnabrug Præ-
fecto, pro ipsius recompensatione ex contributionibus Statuum Provincia-
lium ac Subditorum dicti Episcopatus, intra menses exsolvantur
sexaginta Thalerorum Imperialium Millia, sub obligatione & hypotheca
bonorum omnium ad eundem Episcopatum pertinentium.

Quarto: Defuncto eodem Domino Episcopo succedat in Episcopatu
Osnabrugensi Dominus Ernestus Augustus, Dux Brunovicensis & Lunæ-
burgensis, atque adeo vi hujus Pacis publicæ sit designatus ejusdem Coad-
jutor & Successor, teneaturque Capitulum Cathedrale Osnabrugense, sta-
tim post decessum moderni Domini Episcopi, eundem Ernestum Augustum

1647.
Majus.

Episcopum recipere, vel si ipse tum superstes non esset, alium ex Domini Georgii Ducis Brunovicensis & Lunæburgensis posteris, in Episcopum suum postulare, conditionibus tamen in ejusmodi Electionibus & Postulationibus antehac consuetis & quæ præsentis Pacificationi ac Gravaminum Ecclesiasticorum compositioni contrariæ non sint, cautioneque ut supra, de conservandis Statuum ac subditorum Privilegiis, aliisque ad securitatem eorundem pertinentibus. Eo autem demortuo aut ultro resignante, teneatur dictum Capitulum vel Electione vel Postulatione Præfulem Catholicum sibi præferre. Sin verò hac ex parte vel Canonicorum negligentia vel discordia intercesserit, locus sit provisioni Apostolicæ. Et sic perpetuò admittatur alternativa successio inter Catholicos Episcopos ex gremio Capituli electos vel aliunde postulatos, atque Augustanæ Confessioni addictos; sed non alios, quam ex Familiæ primùm dicti Domini Augusti Ducis Brunovico-Lunæburgensis descendentes.

1647.
Majus.

Quinto: Teneantur non solum dictus Dominus Ernestus Augustus, sed etiam omnes & singuli ex Familia Ducum Brunovicensium & Lunæburgensium Augustanæ Confessioni addictorum, in hoc Episcopatu alternatim succedentium, statum religionis cæterus Ecclesiastici, totiusque Cleri tam in ipsa urbe Osnabrugensi, quam in reliquis ad hunc Episcopatum pertinentibus ditionibus, oppidis, villis, pagis, omnibusque locis in eo statu, qui fuit die 1. Januarii Anno 1624, conservare, tueri & manutenere absque omni innovatione.

Sexto: Ut ne etiam durante administratione & regimine Episcopi Augustanæ Confessionis addicti, circa correctionem Ecclesiasticorum, usum & administrationem Sacramentorum ritu Romanæ Ecclesiæ & cæterorum ad munera spiritualia Episcoporum Catholicorum pertinentium, ulla difficultas aut confusio suboriatur, horum omnium dispositio, quoties alternativa Successio in talem Augustanæ Confessionis addictum devenerit, Domino Archi-Episcopo Colonienfi velut Metropolitanò reservata esto.

Septimo: Monasterium Walkenriedt, cujus hoc tempore administrator est Christianus Ludovicus, Dux Brunovicensis & Lunæburgensis, perpetuo feudi jure permaneat penes eosdem Duces Brunovicenses & Lunæburgenses, eodem, quo supra, inter duas eorundem Familias succedendi ordine.

Octavo: Eisdem Ducibus restituatur Monasterium Groningense, quod permutando, & prædium Schauen, quod emendo ante pauculos annos acquisiverunt, & Episcopatu Halberstadiensi in remunerationem factæ postulationis tribuerunt, reservatis etiam juribus, quæ dictis Ducibus, in Castro Westenburg competunt, tum etiam jure crediti ac pignoris Ducis Christiani Ludovici Vicario, Friderico Schenkio a Winterstedt, in Westenburg competentia.

Nono: Cum etiam Comites in Schaumburg à Comitibus Wunstorfensibus, qui Vasalli Ducum Brunovicensium & Lunæburgensium fuerunt, nonnulla bona eorundem consensu jure pignoris acceperint, & Præfecturæ Schaumburgensibus, unde toti Comitatu nomen, incorporarint; postea verò Anno Domini 1573. die 10. Aprilis Ericus Dux Brunsvicensis & Lunæburgensis, ac Otto Comes à Schaumburg, inter se pepigerint, ut ea bona apud Comites Schaumburgenses perpetuò permaneant, iis autem decedentibus ad Duces Brunovicenses & Lunæburgenses revertantur; isque casus non ita pridem Ottone ultimo Comitum Schaumburgensium fati functo evenit;

1647. nerit; illa bona omnia & singula, prout in Transactione prætacta nomina- 1647.
 Majus, ta ac descripta leguntur, dictis Ducibus citra contradictionem restituantur. Majus.

Decimo: Quod ad debitum à Friderico Ulrico Duce Brunovicensi cum Rege Daniæ contractum, & per hunc in Pacificatione Lubecensi Sacrae Caesareae Majestati cæsum, posteaque Militiæ Praefecto Comiti Tillio donatum, attinet: Cum moderni Duces Brunovicenses & Lunaburgenses se ad hoc debitum persolvendum ob plures rationes teneri negaverint, eaque de re etiam per Legatos Plenipotentiarios Coronæ Sueciæ instanter actum sit, amore Pacis remissio & expunctio totius istius debiti, dictis Ducibus eorumque hæredibus concessa esto.

Undecimo: Cum Duces Brunovicenses & Lunaburgenses Cellensis Lineæ Capitulo Ratzeburgensi pro forte 20000. florenorum annuas pensiones usque dum pependerit, Alternatione jam cessante, cessent quoque antea illa pensiones abolito prorsus debito: Si verò Duces Megapolitani utriusque Lineæ decesserint, devolvatur Episcopatus Ratzeburgensis ad Duces Brunovicenses & Lunaburgenses, Cellensis & Calenbergensis Lineæ, idque eodem jure, quo eundem Duces Megapolitani vi hujus Transactionis possederunt.

Duodecimo: Vice versa iidem Duces præteritis Postulationibus, Coadjutoriis in supra dictos Archi-Episcopatus Magdeburgensem & Bremensem, itemque Episcopatus Halberstadiensem & Ratzeburgensem plenissimè renunciant: ita ut quæ circa hosce Archi-Episcopatus & Episcopatus superius in hoc Pacificationis Instrumento disposita sunt, citra ipsorum contradictionem effectum habere debeant; Capitulis utrobique in eo statu permanentibus, quo superius conventum est.

Hæc tamen omnia non aliter effectum habent, atque nomine Caesareae Majestatis concessa intelliguntur, quam si reliqua quoque obstacula Pacis remora, omnesque hostilitates contra ejusdem Regna & ditiones hæreditarias, Statusque Imperii Suae Majestati adherentes sublata fuerint, Paxque cum Corona Sueciæ ejusque adherentibus conclusa sit.

N. II.

Der Braunschweig-Lüneburgischen Gesandten Gegen-Projekt in puncto Satisfactionis Domus Brunsvico-Lüneburgensis.

N. II.
 Der Braunschweig-Lüneburgischen Gesandten Gegen-Projekt.

Cum Celsissima Domus Brunsvicensis & Lunaburgensis, ob Pacem publicam melius faciliusque stabilendam, cesserint Coadjutoriis in Archi-Episcopatus Magdeburgensem & Bremensem, itemque Episcopatus Halberstadiensem & Ratzeburgensem obtentis, ea conditione, ut Alternativa eisdem cum Catholicis in Episcopatum Osnabrugensem addiceretur Successio, Caesarea Majestas præteriti Sacri Romani Imperii statui minimè expedire judicans, Pacem publicam præterea impediri diutius, consentit ac permittit, ut ejusmodi alternativa Successio in dicto Episcopatu Osnabrugensi deinceps inter Catholicos & Augustanae Confessionis Episcopos, ex Familia tamen Ducum Brunsvicensium & Lunaburgensium, quamdiu eadem duraverit, postulandos, locum habere debeat modis & conditionibus sequentibus.

Primo omnium: Restituatur dictus Episcopatus totus & integer cum omnibus suis appertinentiis, Secularibus & Ecclesiasticis, moderno Domino Francisco Guilhelmo ad dies vitæ pleno jure possidendus, prout uniformis &

1647. & perpetuæ Capitulationis Leges, communi Principis Francisci Guilhelmi
 Majus, Domusque Brunsvigo-Lunaburgicæ & Capitularium Episcopatus Osnabru- 1648.
 genfis consensu jam ineundæ sancierint. August.

Secundo: Status Religionis ac cæterus Ecclesiastici, totiusque Cleri utriusque Religionis, tam in ipsa urbe Osnabrugensi, quam in reliquis ad hunc Episcopatum pertinentibus ditionibus, oppidis, villis, pagis, omnibusque aliis locis, maneat & reducatur in eum, qui fuit die primo, Januarii Ao. 1624. statum. Quos verò postea temporis hucusque Dominus Gustavus Comes à Wafenburg verbi Ministros alicubi instituit, & de divino cultu ordinavit, rata & perpetua sunt. Caveatque Dominus Episcopus per literas Reversales Statibus & Subditis suis, homagio ab ipsis recepto, Jura & Privilegia salva fore, & quæ præterea futura Episcopatus administrationi, statuumque & subditorum securitati utrinque necessaria videbuntur.

Tertio: De renunciatione jurium Ducis Gustavi Comitis à Wafenburg alibi statuatur, idque ejusdem sit cum hac Transactione autoritatis & vigoris.

Quarto: Defuncto eodem Domino Episcopo succedat in Episcopatu Osnabrugensi Dominus Ernestus Augustus, Dux Brunovicensis & Lunaburgensis, atque adeò vi hujus Pacis publicæ sit designatus ejusdem Coadjutor & Successor, teneaturque Capitulum Cathedralis Osnabrugense, statim post decessum moderni Domini Episcopi, eundem Dominum Ernestum Augustum Episcopum recipere, vel si ipse tunc superstes non esset, alium ex Domini Georgii Ducis Brunovicensis & Lunaburgensis posteris in Episcopum suum postulare, conditionibus tamen in recepta capitulatione uniformi initis perpetuò observandis. Eo autem demortuo aut ultero resignante, teneatur dictum Capitulum vel Electione vel Postulatione Præfulem Catholicum sibi præficere. Sin verò hac in parte vel Canonicorum negligentia vel discordia intercesserint, locus sit ordinationi Juris Canonici, salva tamen Capitulatione perpetua, ut & hac Transactione: & sic perpetuo admittatur alternativa successio inter Catholicos Episcopos ex gremio Capituli electos vel aliunde postulatos, atque Augustanæ Confessioni addictos, sed non alios, quam ex Familia modo nominati Ducis Georgii descendentes, & quidem si plures sint Principes è natu minoribus eligatur vel postuletur Episcopus, nullis verò existentibus natu minoribus sufficiatur unus ex Principibus regentibus: Illis autem deficientibus succedat tandem Ducis Augusti posteritas, alternatione, uti dictum, inter ipsam & Catholicos perpetua.

Quinto: Teneantur non solum memoratus Dux Ernestus Augustus, sed etiam omnes & singuli ex Familia Ducum Brunsvicensium & Lunaburgensium Augustanæ Confessioni addictorum in hoc Episcopatu alternatim succedentium, statum Religionis cæterus Ecclesiastici, totiusque Cleri, tam in ipsa urbe Osnabrugensi, quam in reliquis ad hunc Episcopatum pertinentibus ditionibus, oppidis, villis, pagis, omnibusque aliis locis conservare ac tueri, prout superius Artic. 2. dispositum est.

Sexto: Ut ne etiam durante Administratione & Regimine Episcopi Augustanæ Confessioni addicti, circa censuram Ecclesiasticorum Catholicorum ritu Romanæ Ecclesiæ, ut & cætera, quæ sunt ordinis, ulla difficultas aut confusio suboriatur, horum omnium dispositio, quoties alternativa successio in talem Augustanæ Confessioni addictum devenerit, Domino Archiepiscopo Colonienfi velut Metropolitanano reservata esto: cætera verò superioritatis & Regiminis Jura in civilibus & criminalibus Augustanæ Confessionis

1647. nis Episcopo juxta Capitulationis Leges illibatae permaneant. Quando autem Catholicus Episcopus in Episcopatu Osnabrugensi rerum potitur, nihil omnino in Augustanae Confessionis sacra arroget sibi juris atque obtineat. 1647. Majus.

Septimo: Monasterium Walkenried, cujus hoc tempore Administrator est Christianus Ludovicus, Dux Brunovicensis & Lunaburgensis, perpetuo feudi jure permaneat penes eosdem Duces Brunovicenses & Lunaburgenses, eodem quo supra inter duas eorundem Familias succedendi ordine, rejectis prætentionibus Episcopatus Halberstadiensis & Comitatus Hönsteinensis.

Octavo: Eisdem Ducibus restituatur Monasterium Groningense, quod permutando, & prædium Schauen, quod emendo ante pauculos annos acquisiverunt, & Episcopatu Halberstadiensi tribuerunt, reservatis etiam juribus, quæ dictis Ducibus in Castrum Westerburg competunt, nec minus infundatio Comiti à Tettenbach à Ducibus facta, eoque nomine initæ leges perinde ut jura crediti & pignoris Ducis Christiani Ludovici Vicario, Friderico Schenkio à Wintersted in Westerburg competentia, facta tecta maneat.

Nono: Integra quoque sit Transactio, quam Duces Brunovicenses & Lunaburgenses de nonnullis Præfecturis & bonis cum Episcopo Hildesienfi Anno Domini 1643. pepigerunt, sed ut omnis dissidiorum vitetur occasio, tollantur prætentiones seu actiones, quasquæ dictus Dominus Episcopus sibi & Capitulo adversus memoratos Duces, tam universos quam singulos, reservavit.

Decimo: Cum etiam Comites in Schaumburg à Comitibus Wunstorfienfibus, qui Vasalli Ducum Brunovicensium & Lunaburgensium fuerunt, nonnulla bona eorundem consensu jure pignoris acceperint, & Præfectura Schaumburgensi incorporarint, postea vero Anno Domini 1573. die 10. Aprilis Ericus Dux Brunovicensis & Lunaburgensis ac Otto Comes a Schaumburg, inter se pepigerint, ut ea bona apud Comites Schaumburgenses perpetuo permanent, iis autem decedentibus ad Duces Brunovicenses & Lunaburgenses revertantur; isque casus non ita pridem, Ottone ultimo Comitum Schaumburgensi satis functo, evenerit: illa bona omnia & singula, prout in Transactione præfacta nominata ac descripta leguntur, tum ut illa Transactio effectum sortiat, tum ut insuper Ducibus rite satisfiat, iis citra contradictionem restituantur.

Undecimo: Quod ad debitum à Friderico Ulrico Duce Brunovicensi cum Rege Daniæ contractum, & per hunc in Pacificatione Lubecensi Sacrae Cæsareæ Majestati cessum, posteaque Cæsareæ Militiæ Præfecto Comiti Tillio donatum, attinet; cum moderni Duces Brunovicenses & Lunaburgenses se ad hoc debitum persolvendum ob plures rationes teneri negaverint, eaque de re etiam per Legatos Plenipotentiariorum Coronæ Sueciæ instanter actum sit, amore Pacis remissio & expunctio totius istius debiti & obligationis dictis Ducibus eorumque hæredibus concessa esto.

Duodecimo: Cum Duces Brunovicenses & Lunaburgenses Cellensis Lineæ Capitulo Ratzeburgensi pro sorte 20000. florenorum annuas pensiones usque dum pependerit, alternatione jam cessante cessent quoque annuæ illæ pensiones, abolito prorsus debito: Si verò Duces Megapolitani utriusque Lineæ decesserint, devolvatur Episcopatus Ratzeburgensis ad Duces Brunovicenses & Lunaburgenses Cellensis & Calenbergensis Lineæ, idque

Sechster Theil.

h h h

eo.

1647. eodem jure, quo eundem Duces Megapolitani vi hujus Transactionis pof-
Majus. federunt.

1647.
Majus.

Decimo tertio: Ducis etiam Augusti duobus filiis natu minoribus Antonio Ulrico & Ferdinando Alberto conferantur duæ Præbendæ in Episcopatu Strasburgensi primò vacatura.

Decimo quarto: Si Duces Megapolitani inter cætera Episcopatum Ratzeburgensem acceperint, tum adicitis Capitularibus cum Ducibus Brunovicensibus & Lunaburgensibus Cellensis & Calenbergensis Lineæ constituent, ne superstites Capitulares sive universi sive singuli in juribus suis usque dum usitatis impediatur: donec omnibus defunctis Episcopatus pleno jure ad Duces Megapolitanos vi hujus Transactionis deciderit. Sin verò Duces Megapolitani propositis à Cæsare & Suecorum Regina conditionibus eum Episcopatum accipere recusent, tum ille in pristino statu, vigore Transactionum desuper initarum, undequaque relinquatur.

Decimo quinto: Omnia denique superiora effectum habeant, simul atque de pace publica transactum fuerit.

Decimo sexto: Vice versa iidem Duces præteritis Postulationibus & Coadjutoriis in supradictos Archi-Episcopatus Magdeburgensem & Bremensem, itemque Episcopatus Halberstadiensem & Ratzeburgensem plenissimè renunciant; ita, ut quæ circa hosce Archi-Episcopatus & Episcopatus superius in hoc Pacificationis Instrumento disposita sunt, citra ipsorum contradictionem effectum habere debeant. Capitulis utrobique in eo statu permanentibus, quo superius conventum est.

§. XV.

Chur-Brandenburg protestiret wegen Walckenried, Gröningen, Schauen- und Westerbürg, aber ohne Effect.

Hierbey aber meldete sich Chur-Brandenburg quasi interveniendo, und protestirte dessen Gesandter von Löben, bey denen Kayserlichen wegen Walckenried, Gröningen, Schauen und Westerbürg, auf das hefftigste: Welches aber, nachdeme die wahre Bewandniß von denen Luneburgicis vorstellig gemacht worden, nicht attendirt wurde.

Schweden die Insertion derer Schaumburgischen Stücke: worüber sich die Schweden des folgenden Tags durch den Legations-Secretarium Biörenklau, bey denen Lüneburgischen Gesandten auß beste entschuldigen ließen, welche es aber bloß ad referendum annahmen, und eventualiter bedingeten, daß ihnen zum wenigsten, biß zu einlangenden Special-Befehl, in der sub incude verfirenden Hessischen Satisfaction, ratione Schauenburg nicht præjudicirt werden möchte, zu welchem Behuff sie noch selbigen Tags, bey denen Kayserlichen und Schwedischen Gesandten, folgendes Notamen ad Satisfactionem Hassiacam, zustelleten:

gischen Stücke noch immer zuwieder.

Schweden sind Luneburgicis, wegen der Schauenburg

Den 19. Maji war dann eine abermahlige Conferenz zwischen denen Kayserlichen und Schwedischen in dieser Sache, und, gleichwie jene die Cassation der Hildesheimischen Reservaten nicht passiren lassen wollten; also difficultirten die

Lüneburgisches Notamen wegen solcher Stücke

Articulo de Satisfactione Hassiaca §. Secundo, Jus Directi Domini &c. inferatur post verba: Episcopatus contradictionem: Exceptis tamen iis, quæ in Præfectura Schauenburgensi Duces Brunsvicenses & Lüneburgenses sibi allerunt &c.

Hessen-Casselisches Gegen-Notamen.

Die Hessen-Casselischen aber verfasfeten darauf diesen Gegen-Begriff, welchen

Grav. Orenstern denen Lüneburgicis zuschickte:

In